

	SOSYAL ARAŞTIRMALAR VE YÖNETİM DERGİSİ (SAYOD) *** JOURNAL OF SOCIAL RESEARCH AND MANAGEMENT	
E-ISSN: 2667-5897	https://dergipark.org.tr/pub/sayod	Paper Type: Research Paper, Makale Türü: Araştırma Makalesi
Sayı:1, Nisan 2023	Issue:1, April 2023	Received Date / Geliş Tarihi: 29/03/2023 Accepted Date / Kabul Tarihi: 25/04/2023
İZMİR ADLİYESİ'NDE GÖRÜLEN ÇOCUK İSTİSMARI VAKALARININ İÇERİK ANALİZİ (CİNSEL İSTİSMAR) * ◆◆◆ CONTENT ANALYSIS OF CHILD ABUSE CASES IN IZMIR COURTHOUSE (SEXUAL ABUSE)		
Atıf/ to Cite (APA): Topuz,A., E. Sarp, N. (2023). İzmir Adliyesi'nde Görülen Çocuk İstismarı Vakalarının İçerik Analizi (Cinsel İstismar). Journal of Academic Perspective on Social Studies,(JAPPS), (1), 69-89		Aylin Emel TOPUZ** Nilgün SARP***
DOI: https://doi.org/10.35375/sayod.1273424		

ÖZ

Bu çalışmada, 2017-2018 yılları içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekleşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma evrenini 2017-2018 İzmir ili sınırları içerisinde çocuklar arasında gerçekleşen cinsel istismar vakaları oluşturmaktadır. Evren içerisindeki tüm vakalar incelenmek istenmiş, ancak izin alınabilen 118 cinsel istismar vakasını içeren dosyalar incelenebilmiştir. Araştırma verileri dosya inceleme kontrol listesi kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizi bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; 118 cinsel istismar vakasına ulaşılmıştır. Vakalardan 109'u nitelikli, 9'u ise basit cinsel istismar olarak belirlenmiştir. Kız çocukları erkek çocuklarına göre daha fazla istismar edilmiştir. İstismarı gerçekleştiren çocukların geneli erkek çocuklardır. En fazla istismara uğrayan ve istismarı gerçekleştiren çocuklar 13-18 yaş aralığındadır. Mağdur ve sanık çocuklar genellikle ortaokul mezunu ve ortaokula devam eden çocuklardır. Mağdur ve sanık çocuklar genellikle İzmir'in ilçelerinde ikamet etmekte ve aileleriyle birlikte yaşamaktadırlar. Mağdur ve sanık çocukların geneli çalışmamaktadır, ayrıca fiziksel, zihinsel, psikiyatrik herhangi bir rahatsızlıklarının olmadığı saptanmıştır. İstismar türü ile sanık ve mağdur çocukların sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk İstismarı, (Çocuktan çocuğa) Çocukların cinsel istismarı, Mağdur çocuklar, Sanık çocuklar

ABSTRACT

In this study, it is aimed to examine the cases of sexual abuse among children who were transferred to Izmir Courthouse in 2017-2018. Research universe 2017-2018 sexual abuse cases among children within the borders of Izmir province constitute. All cases in the universe were examined, but files containing 118 cases of sexual abuse that were allowed were examined. Research data was obtained using the file review checklist. Analysis of the data was carried out in computer environment. According to the results of the study, 118 sexual abuse cases were reached. Of the cases, 109 were qualified and 9 were simple sexual abuse. Girls have been abused more often than boys. The most abused and abused children are between the ages of 13-18. Victims and accused children are usually secondary school graduates and secondary school children. Victims and accused children generally live in the districts of Izmir and live with their families. In general, the victims and accused children do not work and it is concluded that they do not have any physical, mental or psychiatric problems. There was also no significant relationship between the type of abuse and the sociodemographic characteristics of accused and victimized children.

Keywords: Child abuse, (From child to child) Sexual abuse of children, Victimized children, Accused children.

1. GİRİŞ

Çocuğun gelişimi, doğumundan ergenliğin sona ermesine kadar olan sürede oluşan biyolojik, psikolojik ve duygusal değişimlerdir. Bir çocuğun gelişimindeki hız ve ilerleme, her gelişim alanı için ayrı ayrı değerlendirilmelidir. "Normal" terimi çocuğu değil, niteliği belirtir ve o yaş grubundaki çocukların

** Emel Aylin Topuz, Çocuk Gelişimi Uzmanı, ayrntpz20@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7247-9490>

*** Prof. Dr., Uluslararası Final Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği, nilgun.sarp@final.edu.tr, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6714-4848>

çoğunluğu için neyin tipik olduğunu tanımlar. Son yıllarda, hükümetler, çocukların sosyal bakım sistemini dönüştürmeyi amaçlayan bir dizi politika bildirisi sunmuştur. Her ne kadar, kötü muamele ile ilişkili risk faktörlerine dayanan kanıtların çoğu, bireysel anne-baba düzeyindeki risklere odaklanmasına rağmen, literatür, birey, topluluk ve toplumsal faktörler arasındaki etkileşimi de ele aldığı görölmektedir. Uluslararası araştırmalar son yıllarda, ailelerin sosyo-ekonomik standartları arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Yoksulluğun kendi içinde, kötü muamelenin ortaya çıkmasının öngörülmesinde yeterli bir faktör olmadığını belirtmek de önemlidir. Aileleri yoksulluk içinde olmayan çocuklar da kötü muamele görürken, tıpkı yoksulluk içinde yaşayan aileler de yaşayan çocukların çoğu da kötü muamele görmeyebilmektedir. Bununla birlikte, kanıtlar, yoksulluğun doğrudan veya dolaylı etkilerinin, anne-babaları etkileyen ve çocuk istismarı ve ihmali riskini artırabilecek diğer faktörlerle karmaşık bir şekilde etkileşime girdiğini göstermektedir (Bywaters vd., 2016).

Çocuęun cinsel istismarı, uygunsuz bir şekilde çocuğun cinsel teması, etkinliği veya davranışına maruz kalma olarak tanımlanır. Cinsel istismar, oral, anal, genital, kałça ve meme temasını içerir. Çocuęu pornografik amaçlarla sömürmek, çocuğu başkasına kötü niyetle sunmak ve uygun olmayan talep, teşhircilik ve erotik materyali olan bir çocuğu teşvik etmek aynı zamanda cinsel istismar biçimleridir. Uygun olmayan röntgencilik gibi davranışlara maruz kalma ve çocuklara yönelik uygunsuz cinsel açıklamalar da cinsel istismara neden olur (PCAA, 1999).

Genel anlamda, çocuğun cinsel istismarı, çocukla cinsel temas olarak tanımlanabilir (Finkelhor, 1994: 101). Çocuğun cinsel istismarı, çocuğun tam olarak anlamadığı, onay veremediği veya gelişimsel olarak hazırlanamadığı, yasaları, sosyal hakları ihlal eden, cinsel aktiviteye katılımıdır (WHO, 1999).

WHO (1999)'a göre çocuk cinsel istismarının tanımı aşağıdaki gibidir;

- Bir çocuğun yasa dışı cinsel faaliyetlerde bulunmaya teşvik edilmesi veya zorlanması;
- Bir çocuğun fuhuş veya diğer yasa dışı cinsel uygulamalarda sömürücü kullanımı;
- Çocukların pornografik performansta sömürücü kullanımı ve malzemeler.

Çocuğun cinsel istismarı terimi, cinsel ilişkide bulunma, cinsel organla temas etme, doğrudan veya kıyafet üzerinden temas, teşhircilik veya çocukları yetişkin cinsel aktivitesine veya pornografisine maruz bırakma ve çocuğun fuhuş veya pornografi kullanımına maruz bırakılması anlamına gelir. Çocuğun yaşı ve cinsiyeti, failin yaşı ve cinsiyeti, çocuk ile fail arasındaki ilişkinin niteliği ve istismara uğramış deneyimlerin sayısı, sıklığı ve süresi, bazı sonuçları etkiliyor gibi görünmektedir. Bu nedenle, cinsel istismara uğrayan çocuklar, birkaç basit genellenmenin tutulduğu, çok fazla suistimal derecesine sahip, çok heterojen bir grup oluşturur (Putnam, 2003: 269).

Çocuk istismarı, çocuklara dikkat çekici hediyeler vererek, mağdurlarını manipüle ederek veya tehdit ederek, saldırganlık kullanarak veya bu taktiklerin bir kombinasyonunu kullanarak zorlamaktadır (Henderson, 2000: 311). Bireysel olarak çocuk ve gençlerin olumsuz deneyimlerle başa çıkabilmeleri ve bunlardan kurtulabilmeleri birtakım özellikler ve destekleyici faktörlerle ilgilidir. Bunlar, yaşları ve gelişim evreleri, yaşamlarında ilişkileri teşvik eden esnekliğin varlığı ve daha geniş aile desteğine erişim gibi faktörleri içerir (Clevar vd., 2011).

Bu faktörler çocukları istismar ve / veya ihmalin etkisinden uzaklaştırabilir ve risk faktörlerinde olduğu gibi birbirleriyle etkileşime girebilir. Çocuğun refahı çocukla ilgili çalışan uzmanlar ve diğer profesyoneller için temel bir endişe kaynağıdır. Bununla birlikte, çocuğun refahını ele alırken, kendileri savunmasız olabilecek anne-babaların ihtiyaç ve endişelerine de dikkat etmelidirler (Platt ve Turney, 2012).

Artan sayıda araştırma ve yeni uygulamalar, ailelerin, çocukların güvenliğini tehlikeye atmayan, anne-babalarını ve daha geniş aileyi çocuklarını korumaya yardımcı olabilecek, ailelerle çalışmaya yönelik bütüncül yaklaşımları savunur. Her ne kadar koruyucu faktörler risk faktörleri kadar kapsamlı veya titizlikle incelenmemiş olsa da aşağıdaki faktörlerin çocukları kötü muamelelerin etkilerinden korumalarına yardımcı olabileceğine dair kanıtlar vardır (White vd., 2015: 259-277):

- Destekleyici aile ortamı ve sosyal ağlar
- Anne-babaları destekleyen topluluklar Yeterli konut
- Sağlık hizmetlerine ve sosyal hizmetlere erişim
- Anne-babalık becerilerini beslemek
- Kararlı aile ilişkileri
- Makul ve tutarlı hane kuralları
- Anne-baba istihdamı
- Ailelerin dışında rol model veya mentor olarak hizmet edebilecek yetişkinler Kötü niyetli olmayan bir ortağın varlığı
- Anne-babaların problemleri tanınması
- Anne-babaların hizmetlere katılma istekliliği

Koruyucu faktörleri teşvik etmeye yönelik eylemler mümkün olduğunca erken yapılmalıdır. Ailelere kanıtlarla bilgilendirilmiş erken yardım sağlamak için açık bir önerme, risklerin artmasından önce sorunları ele alarak çocukların kötü muamele görme risklerini azaltmaktır. Etkili erken yardım konusundaki mesajlar, bunun kurumlar arasındaki karşılıklı çalışma ilişkilerine dayandığını göstermektedir (örneğin zihinsel sağlık, uyuşturucu, alkol ve çocukluk hizmetleri dahil olmak üzere çocuklar ve yetişkinler arasındaki hizmetler) ve devam eden, katmanlı destek paketlerini içermelidir. Bireysel olarak çocukların ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için tasarlanmış yoğun, kısa süreli müdahaleler ve desteğin geri çekilmemesi gerekmektedir (Davies ve Ward, 2012).

Müdahale ve destek, çocukları önemli zararlardan korumak için yeterli değişikliği sağlamazsa, devlet koruması gerekli olabilir. Bazı durumlarda bu, hukuki işlemlere yol açabilir ve bazı çocuklar için, onları evden alarak alternatif bir güvenli yere yerleştirmek gerekli görülebilir.

Çocuk istismarı temelinde çocuk, toplum, aile ve insanlık duygularından sapmaları barındırır (Bayraktar, 2015). İnsanlık tarihinden başlayıp günümüze kadar gelen çocuk istismarının tüm dünyada ve Türkiye’de yaygın bir durum haline geldiği düşünülmektedir. Tarihte çocuk istismarının ilk ortaya çıkışı ve tanımlanmasını röntgen uzmanı olan Caffey, 1946 yılında; “Beyin kanaması (subdural hematoma), göz içi kanamaları ve uzun kemiklerde kırıkları olan çocuklar” olarak tanımlamıştır. Kempe ve ark. (1962) tarafından cinsel istismar ‘Dövülmüş (hırpalanmış) Çocuk Sendromu’ ile yeni bir tanım olarak güncellenmiştir ve bu tanım çocuk istismarı çalışmalarının dönüm noktasını oluşturmuştur. 1970’li yılların başlarına gelindiğinde Caffey (1962) ‘beyin kanaması (subdural hematoma), göz içi kanamaları ve uzun kemiklerde kırıkları olan çocuklar’ tanımını güncelleyerek ‘Sarsılmış Çocuk (bebek) Sendromu’ olarak açıklamıştır. Bu tanımlama ise ‘Bir bebeğin hoyratça baş ve boyun kısmının sarsılması sonucu ortaya çıkan beyin kanaması, retina kanamaları ve yaygın akson yıkımı ile sonuçlanan tablodur.’ şeklinde açıklamıştır. Yıllar içerisinde de genişleyen çalışmaların yapılması ile tanım güncel haline ulaşmış ‘Çocuk İstismarı’ konusu toplumda da konuşulmaya başlamıştır. Tıbbi literatürdeki yerini almadan önce çocuk istismarı tanımı 1860 yılında A. Tardieu, Hugo ve Dickens’in romanlarında istismar konusunun işlendiğini belirtmiş, yine bu yazar tarafından aile ortamından ayrılınca

davranışlarında ve yaralarında düzelme gösteren yaralanmış çocuklara ait makalede yayınlanmıştır (Akt. Bayraktar, 2015).

Çocuk istismarının gerçekleşmesinde ilk basamak ihmal olgusunun çocuğa yönlendirilmesi ile başlamaktadır. Çocuk istismarı her ne kadar yoğunlukla ihmal içinde barındırsa da yapılan her ihmal çocuk istismarına sebep olarak gösterilmez. Evrensel açıdan çocuk istismarı tanımına bakıldığında çocuk istismarının tam anlamı ile bir yorumlamaya ulaşamadığı görülebilir, bunun sebebi ise çocuğa karşı yapılan davranışların niteliğinin toplumdan topluma değişim göstermesidir.

Davranışların temelinde insanların çocuk gelişimine ait farklı bilgi sahibi olmaları, toplumsal değerleri, toplumsal normları, inançları, gelenek ve görenekleri, aile ilişkileri bulunmaktadır. Bu nedenle çocuk istismarı ve ihmal davranışının algılanması toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. Çocuk istismarı denilince çocukların anne babaları, akrabaları, onların bakımı ile sorumlu kişiler veyahut yabancı birinden gelebilecek sağlıklarına zarar verebilecek, gelişimlerini fiziksel, duygusal, bilişsel, sosyal yönden etkileyecek davranışları, tutumları akla gelmektedir (Bayraktar, 2015).

Toplumun temel kuralları; anne, baba ya da çocuğun bakımından sorumlu kişinin çocuğa iyi niyet, ilgi ve şefkat ile yaklaşmasını gerektirir. Bu durumların olmadığı koşullarda, anne, baba ya da çocuğun bakımından sorumlu kişinin çocuğa zarar vermesi, çocuğun fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarını gereğince yerine getirmemesi çocuk istismarı ve ihmalini ortaya çıkarmış olmaktadır (Fırat vd., 2017). İnsanın doğasında var olan şiddetin çocuklara karşı uygulanması, tam anlamı ile tanımını vermese de geniş anlamı ile çocuk istismarını göstermektedir (Polat, 2017).

Konuyla ilgili olarak BM ve diğer tüm kurumlar tarafından hazırlanan belgelerde de vurgulandığı gibi çocuklara karşı uygulanan ihmal ve istismar, yetişkinlere uygulanmasından daha kritik öneme ve etkiye sahiptir (Fırat vd., 2017). Çocukların korunması, gözetilmesi, haklarının ortaya konulması ve bunların korunması için Birleşmiş Milletler 1989'da benimsediği ve yaygın olarak tüm ülkelerin onayladığı Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne Türkiye ilk imza atan ülkelerden biridir (Polat, 2017).

Yapılan araştırmaların sonuçlarına bakıldığında istismara uğrayan çocukların zihinsel ve duygusal sorunlar yaşadıkları, aşırıya kaçan kaygı, davranış bozuklukları, uyumsuzluk, intihar eğilimi, travma sonrası stres bozuklukları gibi psikolojik bozuklukların sıklıkla görülmekte olduğu ve tedavi sürecinde geç kalındığında bu sorunların erişkinliğe kadar ulaştığı görülmektedir. Travmaya uğrayan çocuğun benlik algısında değişimler, duygulanım süreçlerinde bozulmalar oluşmaktadır. İstismara uğrayan çocuğun genel olarak bulunduğu çevre özellikleri ve yaşadığı ortama bakıldığında çoğunlukla, parçalanmış aile çocukları, erkek çocuklara oranla kız çocukları ve sosyo ekonomik düzeyi düşük olan coğrafyalarda gerçekleştirildiği görülmektedir. Yaş aralığı yoğunluğu olarak ise 7-13 yaş aralığında ki çocukların daha çok istismar edildiği ortaya çıkmaktadır. Yapılan çalışmalar da çocuğun sessiz ve içe kapanık olması, ailenin istismarcıyı tanıyıp güvenli olduğunu düşünmesi istismarın daha kolay gerçekleştirilebilir olduğunu göstermiştir. Çocuk istismarı vakalarında, istismarcıların büyük çoğunluğu aile ve yakın çevrede bulunan kişilerden oluşmaktadır. Yabancılar tarafından gerçekleştirilen istismar olaylarının ise çocuk ile uygun zamanı oluşturup, mağdur çocuğu izole ederek durumdan faydalanmaktadır. İstismarcıların birçoğu genellikle suç kaydı olmayan, normal insanlar olarak nitelendirilmektedirler. Bunlar dışında aile içindeki istismar durumu en çok baba tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu babaların çocuğunu yetiştirirken, çocuğuyla baba-çocuk bağı kurmadığı, bakımında doğrudan etkili olmadığı görülmektedir. İstismarcıların özelliklerine bakıldığında ise birçoğunun çocukluk çağında istismara maruz kaldıkları gözlenmektedir (Kaytez vd., 2018). Cinsel istismar vakalarında istismarcıların %77 olasılıkla aile, %11 olasılıkla diğer akrabalar, %5 olasılıkla bakımla ilgisi olmayan kişiler, %2 olasılıkla ise çocuğun bakımı ile ilgili olan kişiler arasından olduğu saptanmış durumdadır (Örün, 2012). Çocuk istismar vakalarının ilginç yönü ise gerçekleşen istismarların üçte

birinin 18 yaşından küçük bireyler tarafından yapılmış olmasındır. Bu bulgu çerçevesinde yapılan araştırmada çocuktan çocuğa cinsel istismar vakaları ele alınmaktadır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; 2017 -2018 yılları içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekteşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır. Bu ana amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara ulaşılmak istenmiştir:

- İstismar özelliklerinin ortaya çıkartılması.
- İzmir ili sınırlarında son iki yıldaki cinsel istismara uğrayan çocukların sayısının belirlenmesi.
- Cinsel istismara uğramış çocukların sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi.
- Cinsel istismarı gerçekteştirmiş çocukların sosyodemografik özelliklerinin belirlenmesi.
- Cinsel istismara uğramış mağdur çocuklar ve cinsel istismarı gerçekteştirmiş sanık çocukların sosyodemografik özellikleri ile istismar türü arasındaki ilişkinin belirlenmesi.

2.2. Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, İzmir'de 2017-2018 yıllarında çocuklar arasında gerçekteşen cinsel istismar vakaları oluşturmaktadır. 2017 yılında İzmir Adliyesi'ne çocuklar arası cinsel istismarla ilgili 159 dosya, 2018 yılında ise, 94 tane çocuklar arası cinsel istismarla ilgili dosya intikal etmiştir. Araştırma evreninde toplam 253 çocuklar arası cinsel istismar dosyası bulunmaktadır. Araştırmada örnekleme yoluna gidilmemiş, araştırma evreninin tamamına ulaşılmak istenmiştir. Ancak dosyaların bir bölümünün yüksek mahkemelere gönderilmesi ve bir bölümünün de karar aşamasında olmasından dolayı incelenmesine izin verilmemiştir. Bu durumlar sonucunda 118 dosya araştırma kapsamına alınmıştır.

2.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel niteliktedir. Araştırmada son iki yıl içerisinde İzmir Adliyesi'ne intikal eden, çocuklar arasında gerçekteşmiş cinsel istismar vakalarının dosya üzerinden incelenmesi amaçlanmıştır.

Çocuk istismarı dosyalarının içerik analizinin yapılabilmesi için dosya inceleme kontrol listesi kullanılmıştır. Sözkonusu kontrol listesi, Melek İnan'ın "2005-2009 Yıllarında Kocaeli Adliyesi'nde Görülen Cinsel İstismar Konulu Davalarda Sanık ve Mağdur Çocukların Sosyodemografik Özellikleri ve Suçun Niteliği" adlı tezinde oluşturduğu bilgi formundan faydalanılarak oluşturulmuştur. Formu kullanmak için alınan izin alınmıştır. Dosya inceleme kontrol listesindeki bilgiler dört ana başlıktan oluşmaktadır; birinci başlık mahkemeye ait bilgileri, ikinci başlık mağdura ait bilgileri, üçüncü başlık sanığa ait bilgileri ve dördüncü başlık ise olaya ait bilgileri içermektedir.

Araştırma dosyaları 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi ve 1., 2. ve 3. Çocuk Mahkemesi'nde görevli çalışanlar kontrolünde incelenmiştir. Dosya inceleme kontrol listesi anketi ışığında dosyalardan elde edilen veriler kaydedilmiştir.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- İzmir Adliyesi'ne 2017-2018 yıllarında çocuklar arasında gerçekteşen cinsel istismarla ilgili incelenmesine izin verilen dosyalarla,
- Dosya inceleme kontrol listesindeki parametrelerle sınırlıdır.

- Ayrıca incelenen dosyaların %92,4’ü nitelikli istismar içermesinden dolayı, bulgular bu çerçevede değerlendirmeye alınmıştır.

2.5. Çalışmanın Etik Yönü

Araştırma, Etik Kurul Onayı ve Adalet Bakanlığı İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı 09/10/2018 Tarihli 2018/5236 sayılı kararı ile verilen izni doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Araştırmada incelenecek dosyalar, 1. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi ve 1., 2. ve 3. Çocuk Mahkemesi dosyaları mahkeme görevlileri gözetimi doğrultusunda, dosyaya ait esas numaraları, kişilerin ad ve soyadları, olayın detayları gibi gizliliği çok mühim olan dosya bilgileri alınmamış ve gizliliğin bağlılığına dair güven verilmiştir. Araştırmaya dahil edilen bilgiler, araştırmanın dışında kullanılmamış ve başkaları ile paylaşılmamıştır, Adalet Bakanlığı İzmir Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonu Başkanlığı’nın verdiği karara güven ve sadakat gösterilmiştir.

2.6. Verilerin Analizi

Araştırmada kontrol formu ile ulaşılan verilerin analizi bilgisayar ortamında çözümlenmiştir. Verilerin analizinde mağdur ve sanık çocukların demografik özelliklerinin belirlenmesinde frekans ve yüzde istatistiklerinden, mağdur ve sanık çocukların demografik özellikleri ile istismar türü arasındaki ilişkilerin incelenmesinde Nonparametrik testlerden İki Faktörlü Ki-Kare testinden faydalanılmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın amacına ulaşması için yapılan istatistiksel çözümler neticesinde ulaşılan bulgulara yer verilmektedir. Bu doğrultuda öncelikle cinsel istismara uğramış mağdur çocukların sosyodemografik bilgilerine ve cinsel istismarı gerçekleştirmiş sanık çocukların sosyodemografik özelliklerine yer verilmiştir. Ardından incelenen dosyaların tanımlayıcı bulgularına yer verilerek, son olarak cinsel istismara uğramış mağdur ve sanık çocukların sosyodemografik özellikleri ile cinsel istismar türü arasındaki ilişkilere dair bulgular yer almıştır.

Tablo 1’de incelenen dosyalar kapsamında ortaya çıkan mağdur çocukların sosyodemografik verileri yer almaktadır.

Tablo 1. Mağdur Sosyodemografik Verileri

		n	%
Yaş Grubu	3-6	8	6,8
	7-12	29	24,6
	13-18	81	68,6
Cinsiyet	Kız	88	74,6
	Erkek	30	25,4
Düzey	Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	9	7,6
	Anaokulu	4	3,4
	İlkokul	24	20,3
	Ortaokul	48	40,7
	Lise	33	28,0
Yerleşim yeri	Merkez	9	7,6
	İlçe	109	92,4
Berber yaşadığı kişiler	Aile *	84	71,2
	Anne	17	14,4
	Baba	9	7,6
	Akraba	2	1,7
	Yurt	6	5,1
Çalışma durumu	Evet	3	2,5
	Hayır	117	97,5
Fiziksel engel durumu	Evet	2	1,7
	Hayır	116	98,3
Zihinsel engel durumu	Evet	21	17,8
	Hayır	97	82,2
Psikiyatrik rahatsızlık durumu	Evet	28	23,7
	Hayır	90	76,3
Toplam		118	100

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 1'deki verilere göre 13-18 yaş aralığında 81 (%68,6) çocuk bulunmaktadır. 3-6 yaş aralığında 8 (%6,8) mağdur çocuk bulunmaktadır. Cinsel istismara uğrayanların 88'i (%74,6) kız, 30'u (%25,4) erkektir.

Eğitim durumlarına bakıldığında; ortaokula devam eden ve mezun olan cinsel istismar mağduru çocuklar 48 (%40,7) kişidir. Cinsel istismar mağduru çocukların 4'ü (%3,4) anaokuluna devam etmektedir. Cinsel istismar mağduru çocukların 109'u (%92,4) İzmir'in ilçelerinde 9'u (%7,6) İzmir'in merkezinde ikamet etmektedir. Çocukların 84'ü (%71,2) ailesiyle birlikte 2'si (%1,7) akrabasının yanında yaşamaktadır. Cinsel istismar mağduru 117 (%97,5) çocuk çalışmamakta, çocukların 3'ü (%2,5) çalışmaktadır.

Cinsel istismar mağduru çocuklardan 116'sının (%98,3) fiziksel engeli bulunmamakta, 2'sinin (%1,7) fiziksel engeli bulunmaktadır. 97 (%82,2) çocuğun zihinsel engeli bulunmamakta, 21'inin (%17,8) zihinsel engeli bulunmaktadır. 90 (%76,3) çocuğun psikiyatrik rahatsızlığı bulunmamakta, 28'i (%23,7) psikiyatrik rahatsızlığa sahiptir. İncelenen dosyalar kapsamında fiziksel, zihinsel ve psikiyatrik rahatsızlığı olan çocukların, rahatsızlıklarına yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı rahatsızlık türü belirtilememiştir.

Tablo 2'de incelenen dosyalar kapsamında ortaya çıkan sanık çocukların sosyodemografik verileri yer almaktadır.

Tablo 2. Sanık Çocukların Sosyodemografik Verileri

		n	%
Yaş	7-12	8	6,8
	13-18	110	93,2
Cinsiyet	Erkek	116	98,3
	Kız	2	1,7
Eğitim Düzeyi	Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	1	0,8
	İlkokul	16	13,6
	Ortaokul	51	43,2
	Lise	50	42,4
Yerleşim yeri	Merkez	11	9,3
	İlçe	107	90,7
Berberer yaşadığı kişiler	Aile*	103	87,3
	Anne	3	2,5
	Baba	5	4,2
	Akraba	3	2,5
	Yurt	4	3,4
Çalışma durumu	Evet	32	27,1
	Hayır	86	72,9
Fiziksel engel durumu	Evet	1	0,8
	Hayır	117	99,2
Zihinsel engel durumu	Evet	5	4,2
	Hayır	113	95,8
Psikiyatrik rahatsızlık durumu	Evet	12	10,2
	Hayır	106	89,8
Toplam		118	100

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 2’de görüldüğü gibi cinsel istismarı gerçekleştiren 110 (%93,2) sanık çocuğun yaş aralığı 13-18 yaş aralığıdır. 7-12 yaş aralığında 8 (%6,8) sanık çocuk bulunmaktadır. Cinsel istismarı gerçekleştirenlerin tamamına yakını 116’sı (%98,3) erkek 2’si (%1,7) kız çocuklardan oluşmaktadır.

Eğitim düzeylerine bakıldığında; ortaokula devam eden ve mezun olan sanık çocuklar 51 (%43,2) kişidir. Cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 1’i (%0,8) okumamaktadır. Cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 107’si (%90,7) İzmir’in ilçelerinde 11’i (%9,3) İzmir’in merkezinde ikamet etmektedir. Cinsel istismarı gerçekleştiren çocukların 103’ü (%87,3) ailesiyle birlikte 3’ü (%2,5) annesi ve akrabası ile yaşamaktadır. Cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocukların 86’sı (%72,9) çalışmamakta, 32’si (%27,1) çalışmaktadır.

Cinsel istismarı gerçekleştiren sanık çocuklardan 117’sinin (%99,2) fiziksel engeli bulunmamakta, 1’inin (%0,8) fiziksel engeli bulunmaktadır. 113 (%95,8) çocuğun zihinsel engeli bulunmamakta, 5’inin (%4,2) zihinsel engeli bulunmaktadır. 106 (%89,8) çocuğun psikiyatrik rahatsızlığı bulunmamakta, 12’si (%10,2) psikiyatrik rahatsızlığa sahiptir. İncelenen dosyalar kapsamında çocukların, fiziksel, zihinsel ve psikiyatrik rahatsızlıklarına yönelik raporun incelenmesine izin verilmediğinden dolayı rahatsızlık türü belirtilememiştir.

Tablo 3’de araştırma kapsamındaki incelenen dosyalardan ulaşılan tanımlayıcı veriler yer almaktadır.

Tablo 3. İncelenen Dosyaların Tanımlayıcı Verileri

		n	%
Olay tarihi	2017	39	33,1
	2018	79	66,9
İstismar Türü	Nitelikli İstismar	109	92,4
	Basit İstismar	9	7,6
Şikâyet durumu	Evet	116	98,3
	Hayır	2	1,7
Olay sırasındaki duyguları	Korku	100	84,7
	Üzüntü	2	1,7
	Endişe	16	13,6
Fiziksel yara alma durumu	Evet	73	61,9
	Hayır	45	38,1
Fiziksel bulgu bulunma durumu	Evet	46	39,0
	Hayır	72	61,0
Psikolojisinin bozulma durumu	Evet	107	90,7
	Hayır	11	9,3
Sanıkların istismar ile ilgili başka dosyası bulunma durumu	Evet	1	0,8
	Hayır	117	99,2
Başka konulu dosyası bulunma durumu	Evet	12	10,2
	Hayır	106	89,8
Farik ve mümeyyizlik raporu olma durumu	Evet	43	36,4
	Hayır	75	63,6
Kararın niteliği	Mahkûmiyet	23	19,5
	Beraat	4	3,4
	Derdest*	77	65,3
	HAGB	4	3,4
	Düşme **	10	8,5
Tedbir kararı bulunma durumu	Evet	0	0
	Hayır	118	100
Suçtu kabul etme durumu	Evet	16	13,6
	Hayır	102	86,4
Olayın adliyeğe yansımaya şekli	İhbar	118	100
Olay yeri	Merkez	79	66,9
	İlçe	39	33,1
Tehdit etme durumu	Evet	48	40,7
	Hayır	70	59,3
Şiddet kullanma durumu	Evet	26	22,0
	Hayır	92	78,0
Olayda silah kullanma durumu	Hayır	113	95,8
İstismar yaşanma sayısı	1	65	55,1
	2 ve üzeri	53	44,9
Olaydaki mağdur sayısı	1	118	100
	2 ve üzeri	0	0
Olay öncesi sanık mağdur tanışma durumu	Evet	106	89,8
	Hayır	12	10,2
Sanık mağdur yakınlık derecesi	Aile*	8	6,8
	Akraba	11	9,3
	Tanıdık	3	2,5
	Arkadaş	83	70,3
	Yabancı	13	11,0
Toplam		118	100

* Görülmekte olan dosya

** Yeterli delil bulunamamasından dolayı dosyanın kapanması

Tablo 3’de görüldüğü gibi dosyaların 79’u (66,9) 2018 yılında açılmıştır. 2017 yılında 39 (%33,1) dosya açılmıştır. Dosyaların 109’u (%92,4) nitelikli istismar suçları olarak görülmektedir. Dosyaların 9’u (%7,6) basit istismar suçlarından görülmektedir.

Mağdurlardan 116’sı (%98,3) sanıktan şikâyetçi, 2’si (%1,7) sanıktan şikâyetçi değildir. Mağdurlardan 100’ü (%84,7) olay anında korku hissettiğini, 2’si (%1,7) olay anında üzüntü hissettiğini belirtmiştir. Mağdurların 73’ü (%61,9) cinsel istismara alıkoyma sırasında olaydan fiziksel yara almış, 45’i (%38,1) olaydan fiziksel yara almamıştır. Mağdurların 72’sinde (%61,0) cinsel istismardan sonra cinsel istismara uğradığına dair fiziksel bulguya rastlanmamış, 46’sında (%39,0) ise cinsel istismara uğradığını gösteren fiziksel bulgulara rastlanmıştır. Mağdurların 107’sinin (%90,7) olay sonrası psikolojisi bozulmuş, 11’nin (%9,3) psikolojisi bozulmamıştır.

Sanık çocukların 117’sinin (99,2) geçmişinde istismar ile ilgili bir başka dosyası yokken 1’nin (0,8) istismar ile ilgili dosyası bulunmaktadır. Sanık çocukların 106’sının (%89,8) başka konulu dosyası yokken 12’sinin (%10,2) başka konulu dosyası vardır. Sanık çocukların 75’inin (%63,6) farik ve mümeyyizlik raporu yokken 43’ü (%36,4) farik ve mümeyyizlik raporuna sahiptir. Farik ve mümeyyizlik; kişinin yaptığı fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayabilmesi, yaptığı işin iyi ve kötü sonuçlarını bilmesi, davranışlarını duruma göre yönlendirdiğinin farkında olmasıdır (TCK, md. 31). Sanık çocukların 77’sinin (%65,3) karar niteliği derdesttir. Sanıklardan 4’ünün (%3,4) karar niteliği HAGB ve beraattir. Dosyaların tamamında (%100) tedbir kararı bulunmamaktadır.

Sanık çocukların 102’si (%86,4) suçu kabul etmemekte, 16’sı (%13,6) suçu kabul etmektedir. Olayların tamamı (%100) ihbar olarak Adliye’ye yansımıştır. Olayların 79’u (%66,9) İzmir’in merkezinde, 39’u (%33,1) ise İzmir’in ilçelerinde gerçekleşmiştir. Olayların 70’inde (%59,3) tehdit bulunmamakta, 48’i (%40,7) tehdit içermektedir. Olayların 92’sinde (%78,0) olay esnasında şiddet kullanımı gerçekleşirken 26’sında (%22,0) olay esnasında şiddet kullanımı gerçekleşmemiştir. Olayların 113’ünde (%95,8) silah kullanımı gerçekleşmemiş, 5’inde (%4,2) ise silah kullanımı gerçekleşmiştir. Cinsel istismar olaylarının 65’i (%55,1) bir kez yaşanmış, 53’ü (%44,9) iki ve ikiden fazla yaşanmıştır.

İstismar olayında bir sanık tarafından istismar edilen çocuk sayısı öğrenilmek istenmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi olayların her birinde 1 mağdur bulunmaktadır, olaylarda toplamda 118 (%100) mağdur bulunmaktadır. Mağdur ve sanığın 106’sı (%89,8) olaydan önce birbirini tanırken, 12’si (%10,2) olay öncesinde birbirini tanımamaktadır. Mağdur ve sanıkların 83’ü (%70,3) arkadaşır. Mağdur ve sanıkların 3’ü (%2,5) birbirini uzaktan tanımaktadır.

Tablo 4’de araştırma kapsamında incelenen dosyalardaki suçların istismar türleri ile mağdurların sosyodemografik özellikleri arasındaki ilişkiler yer almaktadır

Tablo 4. İstismar Türü ve Mağdura Ait Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişkiler

			Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Yaş Grubu	3-6 yaş	f	8	0	0,801	0,67
		%	100,0	0,0		
	7-12 yaş	f	27	2		
		%	93,1	6,9		
	13-18 yaş	f	74	7		
		%	91,4	8,6		
Cinsiyet	Kadın	f	81	7	0,053	0,82
		%	92,0	8,0		
	Erkek	f	28	2		
		%	93,3	6,7		
Eğitim durumu	Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	f	8	1	0,752	0,95
		%	88,9	11,1		
	Anaokulu	f	4	0		
		%	100	0,0		
	İlkokul	f	22	2		
		%	91,7	8,3		
	Ortaokul	f	45	3		
		%	93,8	6,3		
	Lise	f	30	3		
		%	90,9	9,1		
Yerleşim yeri	Merkez	f	8	1	0,168	0,68
		%	88,9	11,1		
	İlçe	f	101	8		
		%	92,7	7,3		
Beraber yaşadığı kişiler	Aile*	f	77	7	0,949	0,92
		%	91,7	8,3		
	Anne	f	16	1		
		%	94,1	5,9		
	Baba	f	8	1		
		%	88,9	11,1		
	Akraba	f	2	0		
		%	100,0	0,0		
	Yurt	f	6	0		
		%	100,0	0,0		
Çalışma durumu	Evet	f	3	0	0,254	0,61
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	106	9		
		%	92,2	7,8		
Fiziksel engel durumu	Evet	f	2	0	0,168	0,68
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	107	9		
		%	92,2	7,8		
Zihinsel engel durumu	Evet	f	2	0	0,168	0,68
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	107	9		
		%	92,2	7,8		
Psikiyarik rahatsızlık durumu	Evet	f	21	0	2,109	0,15
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	88	9		
		%	90,7	9,3		

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tabloda 4'teki veriler incelendiğinde mağdurların sosyodemografik özellikleri ile istismar türü arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 5'te araştırma kapsamında incelenen dosyalardaki suçların istismar türleri ile sanıkların sosyodemografik özellikleri arasındaki ilişkiler yer almaktadır

Tablo 5. İstismar Türü ve Sanığa Ait Sosyodemografik Özellikler Arasındaki İlişkiler

			Nitelikli istismar	Basit istismar	χ^2	p
Yaş Grubu	7-12 yaş	f	8	0	0,709	0,40
		%	100,0	0,0		
	13-18	f	101	9		
		%	91,8	8,2		
Cinsiyet	Kadın	f	107	9	0,168	0,68
		%	92,2	7,8		
	Erkek	f	2	0		
		%	100,0	0,0		
Eğitim durumu	Okula devam etmeyen (Anaokulu ve okul çağı)	f	1	0	0,139	0,99
		%	100,0	0,0		
	Anaokulu	f	0	0		
		%	0,0	0,0		
	İlkokul	f	15	1		
		%	93,8	6,3		
	Ortaokul	f	47	4		
		%	92,2	7,8		
Lise	f	46	4			
	%	92,0	8,0			
Yerleşim yeri	Merkez	f	11	0	1,002	0,32
		%	100,0	0,0		
	İlçe	f	98	9		
		%	91,6	8,4		
Beraber yaşadığı kişiler	Aile*	f	95	8	1,915	0,75
		%	92,2	7,8		
	Anne	f	3	0		
		%	100,0	0,0		
	Baba	f	4	1		
		%	80,0	20,0		
	Akraba	f	3	0		
		%	100,0	0,0		
Yurt	f	4	0			
	%	100,0	0,0			
Çalışma durumu	Evet	f	30	2	0,118	0,73
		%	93,8	6,3		
	Hayır	f	79	7		
		%	91,9	8,1		
Fiziksel engel durumu	Evet	f	1	0	0,083	0,077
		%	100	0,0		
	Hayır	f	108	9		
		%	92,3	7,7		
Zihinsel engel durumu	Evet	f	5	0	0,431	0,51
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	104	9		
		%	92,0	8,0		
Psikiyatrik rahatsızlık durumu	Evet	f	12	0	1,103	0,29
		%	100,0	0,0		
	Hayır	f	97	9		
		%	91,5	8,5		

*Anne-baba, kardeş ve aile büyükleri

Tablo 5'teki veriler incelendiğinde sanıkların tanımlayıcı özellikleri ile yaptıkları cinsel istismarın türü arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

5. SONUÇ VE TARTIŞMA

Cinsel istismar, dünyada ve Türkiye'de çocukların ciddi oranlarda maruz kaldığı bir durumdur. Cinsel istismarın önüne geçilmesi için gerek mevcut durumun tespitine yönelik gerekse mağdur ve sanıkların özelliklerini araştıran pek çok araştırma bulunmaktadır. Ancak yapılan araştırmalarda çocuklara yönelik cinsel istismar konusunun sanıkları genelde yetişkinler olarak ele alınmıştır. Yapılan sınırlı sayıdaki araştırma göstermektedir ki, çocuktan çocuğa cinsel istismar olguları, cinsel istismara uğrayan çocuklar arasında azımsanamayacak boyutlardadır.

Bu araştırmada İzmir Adliyesi'ne 2017-2018 yıllarında intikal eden, çocuklar arası cinsel istismarı içeren ve izin alınan 118 dosya incelenmiştir:

Yapılan bu çalışmada, İzmir ili çevresinde cinsel istismara uğrayan mağdur çocukların %69,6'sı 13-18 yaş, %24,6'sı 7-12 yaş arasında ve %40,7'sinin ortaokul eğitim kademesinde bulunan çocuklar olduğu belirlenmiştir. Literatürde yapılan araştırmalara bakıldığında; Yektaş ve ark. (2018) 3-18 yaşları arasındaki 106 cinsel istismara maruz kalmış çocuklar üzerinde yaptığı araştırmada, istismara uğrayan çocukların yaş ortalamalarını 12,6 olarak tespit etmiştir. Urazel ve ark. (2017) cinsel istismara uğrayan 4-17 yaş aralığındaki 135 çocuk üzerinde yaptıkları araştırmada, istismara uğrayan çocukların %47,4'ünün 12-15 yaş aralığında, %25'inin 15 yaş üzerinde ve %26,7'sinin 12 yaş altında olduğu belirlenmiştir. Dönmez ve ark. (2014) tarafından gerçekleştirilen bir başka çalışmada ise cinsel istismar mağduru kızların yaş ortalaması 13,2 olarak saptanmıştır. Çöpür ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmada ise 13-18 yaş arası çocukların daha çok istismara maruz kaldığı ve %38,5'inin ortaokul eğitim kademesinde olduğu saptanmıştır. Demir ve ark. (2008) cinsel istismara maruz kalmış 30 çocuk üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında da mağdurların yaş ortalamasını 13,9 olarak saptamışlardır. Yurtdışında yapılan araştırmalarda da 7-13 yaş aralığındaki çocukların daha fazla cinsel istismara maruz kaldıkları belirtilmektedir (Finkelhor, 1993; Siegel ve Williams, 2003). Ulaşılan sonuçlardan Türkiye'deki çocuk istismarı vakalarında 13 yaş üzerinde bulunan ortaokul eğitim düzeyinde bulunan çocukların daha fazla risk altında olduğu söylenebilir. Adolesan dönemi dünya sağlık örgütü tarafından 10-19 yaş aralığı olarak kabul edilmiştir (Parlaz ve ark, 2012). Sanık çocukların çoğunluğunun bu yaş aralığında olmaları, bu dönemde fiziksel gelişmelerinin ön planda olarak, döneme bağlı gelişen sekonder seks karakterlerinin oluşması, çocuğun cinsel kimliğinin bu dönemde oluşması ve dolayısıyla yaşamın doğal bir parçası olan cinselliğe ilgi duymaya başlamaları olağandır. Ancak bu dönemde çocukların gelişim düzeylerine uygun cinsel eğitim almamaları, ailelerinin cinselliğe ayıp bakış açısıyla bakması ve konuşmaya yaklaşmaması, ailenin de cinsellik üzerine doğru bilgilere sahip olmaması gibi nedenlerden dolayı çocukların konu ile ilgili oluşan meraklarını farklı kanallardan yanlış şekilde öğrenmesi ve gerçekleştirmesinden kaynaklı olarak cinsel istismarların gerçekleştiği düşünülmektedir. Adolesan döneminde oluşan enerji ve hareketliliğin aileler tarafından doğru bir şekilde yönlendirilememesi, çocuğun çeşitli spor ve sanat dallarında bu enerjilerini gidermelerinin sağlanamaması, çocuktan çocuğa cinsel istismarla ilgili ortaya çıkan bu olumsuz sonuçta etkilerinin olduğu söylenebilir.

Çalışmada cinsel istismar mağduru çocukların %74,6'sı kız, %25,4'ü ise erkek çocukları olduğu, kız çocuklarının erkek çocuklarından daha fazla istismara uğradığı saptanmıştır. Çöpür ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışmada kız çocuklarının %80,7'si erkek çocuklarının %19,3'nün cinsel istismara maruz kaldığı saptanmıştır. Yektaş ve ark. (2018) tarafından yapılan araştırmada da cinsel istismara maruz kalan kız çocukların oranı %78,3'dür. Türkiye'de çocuk cinsel istismarı üzerine yapılan diğer araştırmalarda da yapılan bu araştırmada da olduğu gibi mağdurların büyük bölümü kızlardan oluşmaktadır (Ballı 2010, Bilginer vd., 2013, İmren vd., 2013; Uytun ve Öztop, 2016; Fis vd., 2010;

Demir vd., 2013; Gökkaya, 2018). Yurtdışında yapılan araştırmalarda da Türkiye’de olduğu gibi kız çocuklarının erkek çocuklarına oranla daha fazla cinsel istismara uğradığı belirlenmiştir (Finkelhor, 1993; Siegel ve Williams, 2003 Johnson, 1988). Fakat cinsel istismara uğrayan erkek çocukların istismara uğradıklarını açığa vurma oranının daha az olduğu belirtilmektedir (Finkelhor, 1994; Pereda vd., 2009). Araştırmalardan ulaşılan veriler bütünsel olarak değerlendirildiğinde; kız çocukların gerek yetişkinler tarafından gerekse çocuklar tarafından cinsel istismara maruz kalmada erkek çocuklara göre daha fazla risk altında oldukları söylenebilir. Kız çocuklarının risk faktörü altında olmalarının başlıca nedeni; toplumdaki cinsiyet eşitsizliği ve ataerkil aile yapısının olduğu düşünülmekte, küçüklükten itibaren, kız çocuklarının baskılanması, kızlar ses çıkarmaz, erkekler ne yaparsa doğrudur, erkeklerin ahlak dışı cinsel yaşantılarının elinin kiri değerlendirilmesi gibi cinsiyetçi bakış açıları kız çocuklarını risk faktörü yapmaktadır. Bu durumun önüne geçmek için öncelikle toplum olarak kız çocuklarına bakış açısının değiştirilmesi, cinsiyetçi bakış açısı yerine daha eşitlikçi bir bakış açısının kazandırılması gerekmektedir. Burada da özellikle ulusal medyaya önemli görevler düşmektedir. Televizyonlarda yer alan dizi ve reklamlarda bu durumun önüne geçmeye yönelik yayın yapılmalıdır. Ancak görünen odur ki bu durumun önüne geçmek yerine, kızları ikinci sınıf yapan, baskılayan, cinsiyetçi bakış açısı yapılan yayınlar sayıca artmaktadır.

Cinsel istismar mağduru çocukların %92,4’ünün İzmir’in ilçelerinde ikamet ettiği saptanmıştır. Literatürde konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında Işık ve ark. (2019) Isparta’da gerçekleştirdikleri çalışmalarında cinsel istismar mağduru çocukların %43,2’sinin il merkezinde, %33,9’unun ise ilçe merkezinde ikamet ettikleri belirlenmiştir. İnan (2010) Kocaeli’nde gerçekleştirdiği çalışmada ise cinsel istismar mağduru çocukların %46’sının il merkezinde ikamet ettiğini saptamıştır. Araştırma bulgularının tam anlamıyla örtüşmeme nedeninin araştırma yapılan illerin farklı olması dolayısıyla, şehrin imkânlarının, yaşam şartlarının, kültür ve geleneklerinin, ailenin sosyoekonomik durumuna bağlı olarak farklılık gösterebilmesinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Çalışmada istismar mağduru çocukların %71,2’sinin ailesiyle (anne, baba, kardeş, aile büyükleri) birlikte yaşayan ve çoğunluğunun çalışmadığı (%97,5) saptanmıştır. Araştırmanın 18 yaş altı çocukları kapsamı zorunlu eğitim yaşında bulunmalarından ve çoğunluğunun ailesinin yanında yaşamasından dolayı ihtiyaçlarını ailelerin karşıladıkları söylenebilir. İnan (2010) yaptığı çalışmada istismar mağduru çocukların %87,7’sinin, Yektaş ve ark. (2018) çalışmada %65,1’inin, Bilginer ve ark. (2013) %83,7’sinin ailesiyle birlikte yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçların literatürdeki bulgular ile paralel olduğu görülmüştür. Ulaşılan verilerden çocuktan çocuğa cinsel istismar olgularında aile ile birlikte veya ayrı yaşamının risk açısından önemli bir faktör olmadığı söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada cinsel istismar mağduru çocukların çoğunluğunun fiziksel engeli (%98,3) zihinsel engeli (%82,2) ve (%76,3) psikiyatrik rahatsızlığının bulunmadığı belirlenmiştir. Yapılan araştırmanın sonucuna göre mağdur çocukların %1,7’si (n:3) fiziksel engele sahiptir. Sanık çocukların, engel durumundan ötürü istismarın ortaya çıkmaması ve mağdur çocuğun şikâyet bildiriminde bulunamayacağını düşünerek mağdurların engel durumundan faydalanmış olabileceği düşünülmektedir. İnan’ın (2010) araştırmasında da mağdurların tamamının fiziksel engelinin %70,1’inin zihinsel engelinin ve %98,2’sinin herhangi bir psikiyatrik rahatsızlığının olmadığı belirlenmiştir. İmren ve ark. (2013) tarafından yapılan çalışmada istismar mağduru çocukların %70,1’inin Işık ve ark. (2019) araştırmasında da cinsel istismara maruz kalan çocukların %90,7’sinin zihinsel bir engelinin olmadığı belirlenmiştir. Araştırma sonuçları bütünsel olarak değerlendirildiğinde, herhangi fiziksel ve zihinsel engeli bulunmayan, psikiyatrik açıdan rahatsızlığı olmayan çocukların cinsel istismar açısından risk altında olduğu söylenebilir.

Çalışmada sanık çocukların tamamına yakınının (%93,2), 13-18 yaş aralığında bulunan (%98,2) erkek çocuklardan oluştuğu saptanmıştır. Konu ile ilgili benzer nitelikli araştırmalara bakıldığında da cinsel istismar sanıklarının tamamına yakınının erkeklerden oluştuğu görülmektedir (Özer vd., 2007; İnan, 2010; Alpaslan, 2014; Johnson, 1988; Carlstedt vd., 2001). 13-18 yaş aralığı, çocukluktan erişkinliğe geçiş aşaması olarak tanımlanabilen ergenlik dönemini kapsadığı için riski bir dönem olarak düşünülebilir. Bu dönemde erkek çocuklar cinsel gelişimlerini tamamlayarak, kendi vücutlarını keşfetmektedirler. Başta merak olmak üzere, cinselliği doğru olmayan yerlerden öğrenme, bilinçsiz internet kullanımı gibi durumlar, spor, sanat gibi etkinliklere katılmamaları ve enerjilerini harcamamaları, kendi yaş gruplarında bulunan kızlarla cinsel deneyim yaşama arzularını artırmakta, hatta cinsel istismara kadar gidebildiğini göstermektedir. Ayrıca toplumun ataeril yapısı, erkek çocuklarının kendilerini kız çocuklarının üstün görerek, her şeyi hakkıymış gibi görmelerinin de bu durumda etkisinin olduğu düşünülmektedir.

Sanık çocukların %43,2'si ortaokul öğrenimine devam eden ya da mezun olan çocuklardan oluştuğu belirlenmiştir. Konu ile ilgili araştırmalara bakıldığında, çocuktan çocuğa cinsel istismar inceleyen sınırlı sayıda araştırma olmasından dolayı, çocukların eğitim durumları ile ilgili fazla bilgiye ulaşılmamakla birlikte, İnan (2010) tarafından yapılan çalışmada sanıkların %45,8'nin ilköğretim mezunu olduğu saptanmıştır. İki çalışma arasındaki eğitim düzeylerindeki farklılıklar, İnan'ın araştırmasının 2010 yılında gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmanın yapıldığı dönemde ortaokul eğitiminin zorunlu olmasının, sanık çocukların eğitim durumunun oransal olarak daha yüksek olmasına yansıdığı düşünülmektedir.

Sanık çocukların %90,7'sinin ilçelerde ikamet ettiği saptanmıştır. İnan (2010) tarafından yapılan çalışmada sanıkların %51'inin ilçelerde ikamet ettiği saptanmıştır. Oranlardaki farklılık sebebinin insanların yaşam şartlarının değişkenlik göstermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Bu çalışmada sanıkların çoğunluğunun (%87,3) ailesiyle birlikte yaşayan, herhangi bir işte çalışmayan (%72,9) çocuklardan oluştuğu belirlenmiştir. Yaş grubunun küçük olması nedeniyle aile ile birlikte yaşama ve çalışmama durumunun olağan olduğu düşünülmektedir. Nitekim İnan'ın (2010) araştırmasında da cinsel istismar sanığı olan çocukların bu çalışmada olduğu gibi çoğunluğunun ailesi ile birlikte yaşayan (%82,8) çalışmayan (%87,3) çocuklardan oluştuğu bulgulanmıştır.

Yapılan bu çalışmada sanıkların tamamına yakınının herhangi bir fiziksel engeli (%99,2), zihinsel engeli (%95,8) ve psikiyatrik bir rahatsızlığı (%89,8) bulunmadığı görülmüştür. Başka bir ifade ile cinsel istismar sanığı olan çocukların tamamına yakını, fiziksel, zihinsel ve psikoloji açısından sağlık sorunu bulunmamaktadır. Herhangi bir sorunu olmamasına rağmen cinsel istismarda bulunması, yaptığı eylemin farkında olduğunu ve bilinçli olarak yaptığının göstergesi olarak nitelendirilebilir. Konu ile ilgili literatüre bakıldığında; cinsel suç işleyen sanıkların %25-36 arasında zihinsel açıdan sorunlarının olduğu bildirilmektedir (Boykins, 2007). Araştırmalardan ulaşılan sonuçların örtüşmeme nedeninin, diğer araştırmaların yetişkin cinsel sanıklar üzerinde gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Nitekim çocuk cinsel sanıklar üzerinde gerçekleştirilen bu çalışmanın sonuçları da destekleyen nitelikte, sanıkların %100'ünün herhangi bir fiziksel engelinin, %96,4'ünün zihinsel engelinin ve %99'nun psikiyatrik rahatsızlığının bulunmadığı saptanmıştır (İnan, 2010).

Araştırmada çocuktan çocuğa cinsel istismar vakaları dosyalarının tanımlayıcı özellikleri açısından da inceleme yapılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan ilk değişken dosyaların yılları olmuştur. İncelenen 118 dosyanın 79'u (%66,9) 2018 yılına ait, 39'u (%33,1) 2017 yılına aittir. Diğer bir ifade ile 2 yıl arasında %100'den fazla çocuktan çocuğa cinsel istismar vakalarında adli olarak artış kaydedilmiştir. Bu artışın adli olarak olduğu, gerçekte rakamların daha yüksek düzeylerde olduğu düşünülmektedir. Toplumda artan bilinçle birlikte, sessiz kalmama, hak arama, medyaya yansıyan cinsel istismar davalarında

sanıklara verilen suçlar gibi durumlardan dolayı, mağdurların ve yakınlarının yaşanan duruma sesiz kalmayarak hukuka başvurdukları düşünülmektedir.

Bu çalışmada dosyaların %92,4'ü nitelikli istismar dosyalarıdır. Nitelikli cinsel istismar Türk Ceza Kanunu'nun 103/2 maddesinde "Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi" olarak ifade edilmekte, halk arasında ise tecavüz olarak bilinmektedir. Açılan dosyalarının tamamına yakını nitelikli cinsel istismar suçları teşkil etmekte ve mağdur çocuklar, kendilerine karşı işlenen bu suçtan dolayı (%98,3) sanıktan şikâyetçi olmuştur. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada ise mağdurların %45,4'ü sanıktan şikâyetçi olmuştur. Aradaki farklılığın nedeni, araştırma yapılan yıllardaki farklılıktan dolayı, aradan geçen 9-10 yıl içerisinde ailelerin istismar hakkında daha bilinçli olmaları, olaya bakış açıları ve yıllara göre toplumdaki farkındalık düzeyinin yükselmesinin sonuçlara yansdığı düşünülmektedir.

Mağdurların %84,7'sinin olay anında korku hissettiği saptanmıştır. Cinsel istismara uğrayan çocukların genellikle kendilerine ne olacağını ne yapılacağını bilme hususunda önemli korkular yaşadıkları, bu korkuyu ilerleyen süreçte istismarcının sessiz kalma isteği üzerine korku yaşadıkları, depresyon, davranış bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu gibi sorunlar yaşadıkları belirtilmektedir (Bal vd., 2003; Davis, Petretic-Jackson 2000). Nitekim yapılan bu çalışmada mağdurların %90,7'sinin olay sonrasında psikolojilerinin bozulduğu saptanmıştır.

Mağdurların %61'inde cinsel istismara uğradığına dair herhangi bir fiziksel bulgu bulunmamıştır. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada mağdurların %60,1'inde fiziksel bulgu olmadığı saptanmıştır. Mağdurların çocuk yaşta olmalarından dolayı, yaşadıkları korku ve panik duygularıyla olayın hemen sonrasında, çoğunluğunun durumu bir yakınlarına anlatamadıkları ve bundan dolayı da adli mercilere başvurunun geciktiği düşünülmektedir. Cinsel istismarın gerçekleştirildiği zaman ve cinsel istismara yönelik şikâyet arasında geçen zaman sonucunda, mağdurların çoğunluğunda istismara yönelik fiziksel bir bulguya rastlanılmadığı söylenebilir.

Bu çalışmada mağdurların %61,9'u cinsel istismar sırasında, cinsel istismardan kaynaklanan fiziksel yara almıştır. Zorla gerçekleştirilen bir eyleme karşı mağdurların direnç göstermeleri neticesinde fiziksel olarak yara aldıkları söylenebilir.

Sanıkların çoğunluğunun (%99,2) aynı konulu dosyası ve başka konulu dosyaları (%89,8) bulunmamaktadır İnan'ın (2010) çalışmasında da araştırma bulgumuzla örtüşen şekilde sanıkların %97,9'nun aynı konulu %93,8'inin de başka konu dosyasının olmadığı saptanmıştır. Örün (2012) tarafından yapılan çalışmada istismarcıların birçoğunun genellikle suç kaydı olmayan, normal insanlar olduğu belirtilmektedir. Bu araştırmalar sonucunda genel olarak cinsel istismar vakalarını yapan kişilerin farklı suç gruplarına karışmadığı söylenebilir.

Farik ve mümeyyizlik, bir çocuğun işlediği suçun bilincinde olması ve işlediği suçu bilerek ve isteyerek işlemesi" anlamına gelmektedir (Cantürk, 2015: 31). Türk Ceza Kanunu'nun 31. maddesine göre "Fiili işlediği sırada on iki yaşını doldurmamış olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur. Bu kişiler hakkında, ceza kovuşturması yapılamaz; ancak, çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir" bundan dolayı da çocukların ceza almaları için farik ve mümeyyizlik raporuna ihtiyaç duyulmaktadır. Yapılan bu çalışmada sanık çocukların %63,6'sı farik ve mümeyyizlik raporuna sahip olmadığı, diğer bir ifade ile yaptıkları suçu bilerek ve isteyerek işledikleri belirlenmiştir. İnan (2010) tarafından gerçekleştirilen çalışmada sanıkların çoğunluğunun (%95,8) farik ve mümeyyizlik raporunun olmadığı saptanmıştır. Bu iki çalışma arasındaki farkın çalışma yapılan yaş grupları yoğunluğu arasındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Sanık çocukların %65,3'ünün dosyası halen devam etmekte, tamamında tedbir kararı bulunmadığı belirlenmiştir. Dosyalarda tedbir kararının bulunmamasında dosyaların halen derdest olması, sanık

çocukların yaş sınırının üstünde olmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Diğer bir ifade ile %63,6'sının farik ve mümeyyizlik raporunun olmamasının etkisi vardır.

Sanık çocukların %86,4'ünün suçlarını kabul etmedikleri belirlenmiştir. Yapılan çalışmalarda da cinsel suçlardan sorumlu tutulan sanıkların suçlarını kabul etmedikleri görülmektedir (Bozbeyoğlu, 2009; Aktepe, 2009; İnan, 2010). Sanıkların 18 yaş altında olmalarından dolayı çoğunluğu aileleri ile birlikte yaşayıp, çalışmamaktadırlar. Suçu kabul ettikleri zaman muhtemelen aile ve toplum tarafından dışlanma sorunuyla karşılaşacaklardır. Bu sorunla karşılaşmamak, toplum dışına itilmemek amacıyla suçlarını kabul etmeyerek inkâr yoluna başvurdıkları düşünülmektedir.

Bu çalışmada olayların %100'ü ihbar yoluyla ortaya çıkmıştır. Diğer bir ifade ile cinsel istismar gizli kalmayıp, adli makamlara sirayet etmektedir. Çocuk cinsel istismarının ortaya çıkmasında, farklı nedenlerden dolayı doktora gidildiğinde doktor tespiti neticesinde, okul rehberlik servislerinin bildirmesi ve farklı nedenlerle çocuk polislerinin cinsel istismarı anlayarak adli makamlara bildirmeleri neticesinde cinsel istismar ortaya çıkabilmektedir (İnan, 2010; Yüksel ve Saner 2016).

Olayların %66,9'u il merkezinde gerçekleştiği, %40,7'sinde tehdit olduğu, %2'sinde şiddet kullanıldığı ve %4,2'sinde silah kullanıldığı belirlenmiştir. Diğer bir ifade ile yaşanan cinsel istismar vakalarının yarısından fazlasında tehdit bulunmamakta, çoğunluğunda şiddet ve silah kullanılmamıştır. Çocuk mağdurların olay sırasında direnmesi, olay sonrasında failini açığa çıkarması nedeniyle vakalardaki tehdit oranının yüksek olduğu düşünülmektedir. Zaman zaman fiziksel şiddetin yaşandığı istismar vakalarının bazısında ise silah devreye girmektedir. Bu durum cinsel istismar suçunun ölüme kadar gidebilecek önemli sonuçlar doğurabileceğini göstermektedir.

Yapılan çalışmada yaşanan cinsel istismar olaylarının %55,1'inin bir kez gerçekleştiği, %44,9'unun ise 2 ve üzeri kez yaşandığı belirlenmiştir. Yaşanan cinsel istismar olaylarının tamamında mağdur tek kişi olup, mağdur ve sanık olay öncesinde tanışmakta (%89,8) olup, istismar genel olarak arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiştir. Yapılan araştırmalarda da cinsel istismarın genellikle bir kez gerçekleştiği görülmektedir (Türkmen vd., 2017; İnan, 2010). İstismarın açığa çıkarılması ve ailelerin bu konuda ki duyarlılığı istismarın devamının gerçekleşmesine engel olduğu düşünülmektedir. Diğer taraftan sanıkların çoğunluğunun, mağduru arkadaşları olması, arkadaşlık ilişkisinden yaklaşıp yaklaşarak istismarı gerçekleştirdiğini göstermektedir. Konu ile benzer nitelik gösteren araştırmalara bakıldığında istismar olaylarının çok büyük bölümü tanıdık ve yakın çevreden kişiler tarafından yapılmaktadır. Mağdur ve sanıkların genel olarak birbirlerini tanıdığı literatürdeki çalışmalar ışığında da açık bir şekilde belirtilmiştir (Kütük vd., 2008; Arslan vd., 2008; Taner ve Gökler, 2004; Çöpür vd., 2012; İnan, 2010). Araştırmadan ulaşılan verilere göre çocukların çevresini, özellikle arkadaşlarını kontrollü bir şekilde yönlendirmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca çalışmada istismarın türü ile mağdur ve sanığın aynı yapıdaki sosyodemografik özellikleri olan; yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, yerleşim yeri, beraber yaşadığı kişiler, çalışma durumu, fiziksel engelin olup olmaması, zihinsel engelin olup olmaması ve psikiyatrik rahatsızlığının olup olmaması arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Araştırma kapsamında incelenen istismar türlerinin %92,4 oranında nitelikli istismar olması nedeniyle istismar türü ile mağdur ve sanıkların sosyodemografik özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır.

Araştırmadan ulaşılan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir.

- Araştırmada işlenen cinsel suçların çoğunluğunun nitelikli cinsel istismar olması, çocuklar arasında yaşanan bu suçların basite alınacak veya masum olarak ifade edilecek düzeyde olmadığını göstermektedir. Yaşanan mağduriyetin ve cinsel suçların giderilmesine yönelik, toplumsal bilinç ve farkındalığı artıracak, çocukların yaş grupları doğrultusunda, okul öncesinden

başlayarak lise eğitimi sonuna kadar, bilinçli bir şekilde eğitimler verilerek, kişisel haklar ve mahremiyetin çocuklara kazandırılması önerilmektedir.

- Çocuktan çocuğa istismar olaylarında, istismarcının genellikle mağdurun arkadaşı olması, ailelerin çocuklarının arkadaşlarına ve çevrelerini kontrollü bir şekilde denetim altında tutmalarını gerektirmektedir.
- Küçük yaşlardan itibaren, çocuklara karşı gerçekleştirilen temaslarda iyi ve kötü dokunuşların öğretilmesi ve çocuğun karşılaştığı durumlarda ‘hayır’ diyebilme yetisinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- Ailelerin çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmaları, herhangi bir cinsel taciz veya istismar durumlarında, kendileriyle konuşabilecekleri ortamı oluşturmaları önerilmektedir.
- Ailelerin çocuk istismarı konusunda bilgilendirilmesi ile anne-babalık becerileri, tutum ve davranışlarındaki yanlışların giderilmesi, çocuklarının cinsel istismara uğramaları durumunda bunu fark edecek unsurları bilerek, nasıl hareket etmeleri konusunda okul rehberlik servislerince eğitimler verilebilir.
- Cinsel istismar sanıklarının genelinin ilk eylemleri olmaları sonucundan yola çıkarak, özellikle ergenlik döneminde bulunan çocukların cinselliği doğru kanallardan öğrenerek, cinselliğe karşı meraklarının giderilmeleri sağlanmalı, çocukların okudukları ve izledikleri yayınlar, gerek televizyon gerekse internet ortamında kontrol altına alınmalıdır.
- Çocuk sahibi ailelerin çocukları ile birebir kurdukları ilişkinin güçlendirilmesi, kişilik gelişimlerinin, ruh sağlıklarının ve anne-babalarıyla kurulan bağın kalitesini artırmak için çocuk ve aile iş birliğini içeren çalışmalar yapılmalıdır.
- Çocuğun ailesi ile yaşadıklarını rahatlıkla paylaşabilmesi için çocuğa güven duyulması ve çocuğun anlattıklarının dikkate alınması son derece önemlidir.
- Araştırmada cinsel istismarı yapanların büyük bölümünün erkek çocukları olduğu belirlenmiştir. Bunun temel nedeninin; Türk kültürünün benimseniş olduğu ataerkil aile yapısının yanlış anlaşılacak, erkek egemenliğinin, erkeklerin her konuda kendilerini haklı görmeleri olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda cinsel istismara maruz kalanların büyük bölümünü kız çocuklarının oluşturmasında da ataerkil aile yapısının yanlış anlaşılmasının etkisi olduğu düşünülmektedir. Kız çocuklarının ikinci planda tutularak sessiz kalmaları, istismara uğramalarında etken olabilir. Gerçek Türk kültürünün gerektirdiği gibi toplum ve aile eğitilmeli, bu yönde çocuklar yetiştirilmelidir.
- Erkek çocuklarına kadın ile erkeğin eşitliğini, kadından üstün değil birbirini tamamlayan farklılıklara sahip olduğunu ve saygının en büyük erdem olduğu verilmelidir.
- Kız çocuklarına erkeklerin üstün değil eşit ve tamamlayıcı nitelikte olduklarını, kimsenin ona zorla bir şey yaptıramayacağını, aklın en büyük güç, saygının ise en büyük erdem olduğu öğretilmelidir.
- Cinsel istismar mağduru çocukların ve sanık çocukların rehabilitasyonu zorunlu olmalı, mağdur çocuk gibi sanık çocuğunda psikolojik ve tıbbi destekleri gerçekleştirilmeli istismarın olumsuz etkileri önlenmelidir.
- Verilen izin dahilinde taranan dosyaların kapsamında %92,4 oranında nitelikli istismar olması nedeniyle bundan sonraki araştırmalarda veri sayısının artırılarak diğeri istismar türünden de daha fazla verinin olması gerçekçi sonuçların elde edilmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

- Bu araştırma İzmir ilinde 2017-2018 yıllarında adli makamlara sirayet eden 118 dosyanın incelenmesi ile sınırlıdır. Konu ile ilgili daha kapsamlı verilere ulaşabilmek için, farklı illerde araştırmanın benzerleri yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aktepe, E. (2009). Çocukluk çağı cinsel istismarı. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(2), 95-119.
- Alpaslan, A. H. (2014). Çocukluk döneminde cinsel istismar. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 15(2), 194-201.
- Arslan Mm, Kar H, Akçan R, Çekin N. (2008) Hatay ağır ceza mahkemesinde karara bağlanan cinsel suçların analizi. *Adli Bilimler Dergisi*, 7(2),35-39.
- Bal S, Van Oost P, Bourdeaudhuij Id. (2003). Avoidant coping as a mediator between self-reported sexual abuse and stress-related symptoms in adolescents. *Child Abuse & Neglect*, 27(8),883-897.
- Ballı, Ö. (2010). *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne başvuran çocuk istismarı ve ihmali olgularının değerlendirilmesi.* , Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- Bayraktar, S. (2015). *İnsanlığın kanayan yarası çocuk istismarı ve ihmali.* Ankara: Nobel Tıp Kitabevi.
- Bilginer, Ç., Hesapçioğlu, S.T., Kandil, S. (2013). Çocukluk çağı cinsel istismarı: mağdur ve sanık açısından çok yönlü bakış. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, 26 (1),55-64.
- Boykins A.D, and Mynatt S. (2007). Assault History And Follow-Up Contact Of Women Survivors of Recent Sexual Assault. *Issues Ment Health Nurs*, 28, 867-81
- Bozbeyoğlu, A. Ç. (2009). *Türkiye'de ensest sorununu anlamak* (Katkıda Bulunanlar; Koyuncu E., Sezgin A. U., Kardam F., Sungur A), Özet Rapor, Ankara: Damla Matbaacılık, Reklamcılık ve Yayıncılık Tic. Ltd. Şti.
- Bywaters, P., Bunting, L., Davidson, G., Hanratty, J. et al (2016). *The relationship between poverty, child abuse and neglect: an evidence review.* Newyork: Joseph Rowntree Foundation.
- Cantürk G. (2015). Çocuk suçluluğunda adli psikiyatrik değerlendirme. *STED*, 14(2),31-34.
- Carlstedt A, Forsman A, Soderstrom H. (2001). Sexual child abuse in a defined swedish area 1993–97: a population-based survey. *Archives of Sexual Behavior*, 30(5), 483-495.
- Cleaver, H., Unell, I. and Aldgate, J. (2011). *Children's needs – parenting capacity. child abuse: parental mental illness, learning disability, substance misuse and domestic violence.* London: The Stationery Office.
- Çöpür, M., Üneri, Ö.S., Aydın, E., Bahali M.K., Tanidir C., Günes H., ve Erdogan A. (2012). İstanbul ili örnekleminde çocuk ve ergen cinsel istismarlarının karakteristik özellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13(1): 46.
- Davies, C. and Ward, H. (2012). *Safeguarding children across services: messages from research on identifying and responding to child maltreatment.* London: Jessica Kingsley Publishers.
- Davis, J.I., Petretic-Jackson, P.A. (2000). The impact of child sexual abuse on adult interpersonal functioning. a review and synthesis of the empirical literature. *Aggression and Violent Behavior*. 5(3), 291-328.
- Demir, O.F., Aydın, K., Turan, F., Yurtseven, A. ve Erbil, B.(2013). Acil servise başvuran çocuk adli olguların analizi. *Türk Pediatri Arşivi*, 48:235-240.
- Finkelhor, D. (1993). Epidemiological factors in the clinical identification of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 17(1),67-70. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(93\)90009-T](https://doi.org/10.1016/0145-2134(93)90009-T)
- Finkelhor, D. (1994). Sex abuse and sexual health in children: current dilemmas for the pediatrician. *Schweiz Med Wochenschr*, 124:2320-2330.

- Fırat, S., Yılmaz., Ş. B. I., İltaş., Y. (2017). *Ruhsal ve hukuki yönleriyle çocuk istismarı çocukların cinsel dokunulmazlığına*. Akademisyen Kitabevi.
- Fis, N.P., Arman, A., Kalaca, S., Berkem, M. (2010). Psychiatric evaluation of sexual abuse cases: a clinical representative sample from Turkey. *Child Youth Serv Rev*, 32,1285-1290.
- Gökkaya, V.B. (2018). Cinsel İstismar ve çocuk (Sivas ili örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 66 (II), 425-432, doi: number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7542> Number
- Hendersen, H. (2000). *Domestic violence and child abuse sourcebook. Hhealth reference series*. (First ed.). USA: Omnigraphics, Inc,
- Işık Ü, Aktepe E, Şimşek F, Akyıldız A, Yıldız A. (2019). Isparta ilinde bir üniversite hastanesinde değerlendirilen cinsel istismar mağdurlarının sosyodemografik, klinik ve ailevi özellikleri: 2014 – 2018 verileri. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10 (1),53-57. <https://doi.org/10.22312/sdusbed.514228>
- İmren, S.G, Ayaza, A.B, Yusufoglu, C., Arman, A.R. (2013). Cinsel İstismara uğrayan çocuk ve ergenlerde klinik özellikler ve intihar girişimi ile ilişkili risk etmenleri. *Marmara Medical Journal*, 26(1),11-16. 28.
- İnan, M. (2010). *Kocaeli Adliyesi'nde görülen cinsel istismar konulu davalarda sanık ve mağdur çocukların sosyo demografik özellikleri ve suçun niteliği*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Johnson, T.C. (1988). Child perpetrators—children who molest other children: preliminary findings. *Child Abuse & Neglect*, 12 (2), 219-229. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(88\)90030-0](https://doi.org/10.1016/0145-2134(88)90030-0)
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kütük, Ö., Çelenk, S., Toros F. (2008) Cinsel istismara uğramış çocukların biyopsikososyal özellikleri. *2. Uluslar Arası Katılımlı Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Sempozyumu*, 08-10 Mayıs 2008 Ankara, Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi.
- Örün, E. ve Tatlı, M.M. (2012). Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre türk çocuklarının sağlık ve sosyal hakları açısından durumu. *Yeni Tıp Dergisi*, 29 (3):132.
- Özer, E., Bütün, C., Beyaztaş, E.Y. ve Engin, A. (2007). Çorum Adli Tıp Şube Müdürlüğüne 2006-2007 yıllarında başvuran cinsel istismar mağduru çocuk olgularının değerlendirilmesi. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 29 (2),51-55.
- Parlaz, E.A., Tekgül, N., Karademirci, E. ve Öngel, K. (2012). Ergenlik dönemi: Fiziksel büyüme, psikolojik ve sosyal gelişim süreci. *Turkish Family Physician*, 3 (4):10-16.
- Pereda, Guilera G., Forns, M., Gomez-Benito J. (2009). The international epidemiology of child sexual abuse: a continuation of finkelhor. *Child Abuse Negl*, 33(6),331-42.
- Platt, D.,Turney, D. (2012) Editorial: Parental engagement with services when children may be at risk. *Child & Family Social Work*, 17 (2):115-117.
- Polat, O. (2017). *Cinsel istismar, tüm boyutlarıyla çocuk istismarı* (2. baskı) .Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Putnam FW. (2003).Ten-year research update review: child sexual abuse. *J. Am. Acad. Child Adolesc. Psychiatry*, 42 (suppl.3): 269-278
- Siegel, J.A., Williams, LM. (2003). The relationship between child sexual abuse and female delinquency and crime: A Prospective Study. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 40 (1),71-94. <https://doi.org/10.1177/0022427802239254>
- Taner, Y, Gökler, B. (2004) Çocuk İstismarı ve İhmal: Psikiyatrik Yönleri. Derleme. *Hacettepe Tıp Dergisi*, 35(2):82-86.
- Türkmen ,S.N., Sevinç, İ., Kırılı, Ö., Erkul, I. ve Kandemir, T. (2017). Cinsel İstismara uğrayan kız çocuklarının profilleri. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hast. Dergisi*, 7(3):197-202

- Urazel, B., Fidan, S., Gündüz, T., Şenlikli, M., Özçivit Asfuroğlu, B. (2017). Çocuk ve ergen cinsel istismarlarının değerlendirilmesi. *Osmangazi Tıp Dergisi*, 39 (2): 18-25. DOI: 10.20515/otd.308058
- Uytun, M., Öztıp, D.B.(2016). Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlere konulan psikiyatrik tanılarını ve uygulanan tedavilerin devamlılığının değerlendirilmesi. *Yeni Symposium*, 54(3):18-24.
- WHO (1999).
[\[https://www.who.int/violence_injury_prevention/resources/publications/en/guidelines_chap7.pdf\]](https://www.who.int/violence_injury_prevention/resources/publications/en/guidelines_chap7.pdf) Erişim Tarihi: 15.05.2019
- Yektaş Ç., Tufan A.E., Büken B., Çetin N.Y., Yazıcı M. (2018). Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlerde istismar ve istismarcıya ilişkin özelliklerin ve psikopataloji ile ilişkili risk etkenlerinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19 (5): 501–8.
- Yokuş S.H. (2005). 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda çocukların cinsel istismarı ve reşit olmayanla cinsel ilişki suçları. *Hukuk ve Adalet*, (5).
- Yüksel, ř. ve Saner, S. (2016).Çocuk Cinsel İstismarı ve Zor Açığa Çıkması. Bilgilendirme Dosyası, [\[http://www.psikiyatri.org.tr/uploadFiles/219201618057-CocukCinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf\]](http://www.psikiyatri.org.tr/uploadFiles/219201618057-CocukCinsel_istismar_bilgilendirme_dosyasi.pdf) Erişim Tarihi: 28.07.2019